

Единъ брой 2 гроша.

ТУРЦИЯ

Единъ брой 2 гроша.

ВѢСТНИКЪ ЗА ПОЛИТИКА, НАУКА, КНИЖЕВНОСТЪ, ЗЕМЛЕДѢЛІЕ И ТЪРГОВІЯ.

ТУРЦИЯ излъзува сѣка сѣбота на голѣмъ листъ, и сѣки вторникъ на малкъ. Годишната цѣна за въ Имперіята, по царската поща, е 4 бѣли меджидіята; вънъ отъ Имперіята, 5. Спомоществованіята трѣбува да сѣ годишни и прѣдплатени. Писмата за редакцията са надписувать до Н. Геновича и Т. Икономова редактори на вѣстника. Външните настоятели отговарять за вѣстника. Подписката на спомоществованіята става въ Ц/градъ-Бейоглу, Асмадъ-Меджидъ № 23.

НАШИТЪ ОБЛѢКЛА.

Ако погледне чловѣкъ нашитѣ облѣкла по градищата, той ще са почуди на разнообразіето на платоветѣ и може лъжливо да заключи, ако не знае мурафетитѣ ни, че нашего мѣсто вече са е подягнало до тамъ, щото може да искарава толкози различни платове и тѣй съвършени. Нъ той ще са излъже твърдѣ много. Повече: той ще са смая, когато му кажтъ, че ни една отъ тѣзи матеріи, шарени и вълнаты, не излазя на мѣстото, нъ че сичко иде отъ вѣнъ, отъ четирѣтъ края на свѣта. Ако той поиска да знае, какви наши произведения и ржкодѣлія даваме срѣщу сичко това, какви сѣ нашитѣ фабричны и промышленны издѣлія, които въспѣлзатъ загубитѣ на мѣстото по покупкитѣ на това разнообразно и многочисленно купище матеріи, и получи отговоръ, че нищо такво ни не даваме, че сичко купуваме съ готови парички; неговото удивленіе ще бѣде по голѣмо. Той ще захване да ни гледа съ недоумѣніе и да ни пита, какъ не сме са разорили при този редъ на нѣщата и какъ сме запазили какво-годѣ състояніе, като мысли, че у насъ има еще състояніе и че това що имаме днѣсь не е чуждо. Той съ ужасъ ще чуе, че селянина е длъженъ нѣколко пѣти по толкозъ, колкото струватъ притяженіята му, че градищата и различнитѣ ни учреждения са вече утрупаны съ несплатими дългове. Само тогава ще разбере той голѣмѣтъ икономическѣ пропасть на прѣдъ насъ, когато посѣди между насъ и прѣгледа самъ съ очитѣ си сичко. Само тогазъ ще разбере той до коко сме неразумны хора; та като са съспиваме за сичко друго, съспиваме са и съ облѣклата си, отъ които можехме и трѣбаше да направимъ малкъ икономіи.

И наистинѣ, ако въ областѣтъ на другитѣ си потребности ний не можемъ да прѣвнимемъ съ своитѣ средства и произвенія, въ облѣклото ни това е възможно и лесно. Шаяцитѣ и абытѣ твърдѣ добрѣ могатъ ни облача, както другитѣ по-тънки домашны матеріи могатъ облача женитѣ. Съ това ний не ще изгубимъ нито една чъртъ отъ достойнствата си. И въ шаякъ, и въ европейскѣ матеріи ний ще си останемъ пакъ Българи. Пѣстритѣ и вълнатытѣ матеріи не ще притурѣтъ на гърба ни друго достоинство, освѣнъ глупостѣтъ на саморазореніето, глупостъ, която не разбира ни отъ собственѣ, ни отъ народнѣ ползѣ.

Много суетны главы не ще пріематъ шаяцитѣ за облѣкло, защото въ тѣхъ лесно ще са познава българското имъ происхождение; нъ свѣтитѣ ни не са отнасятъ къмъ таковы хора, които са срамуватъ отъ произхожденіето и отъ отечественитѣ си произведения. Ний говоримъ на здравомысленнѣтъ часть отъ народа си, на онакъ

часть, която може да смѣта на основаніе на самытѣ работи, а не на основаніе на празнитѣ суетностъ.

Като не загубимъ нищо отъ национанитѣ облѣкла, ний еще ще ползуваме и себе си и отечеството си твърдѣ много. Себе си ще ползуваме отъ това, че ще бѣдемъ принудены да правимъ по-малко дрѣхы. Шаяка не е нито модна матерія, нито до толкози слабъ, щото да му са мѣнява лицето често и да са скѣса скоро; той са носи по нѣколко години. А себе си и отечеството си ще ползуваме съ това, че нѣколко милиони грошове ще оставатъ ежегодно въ рѣцѣтъ и въ мѣстата ни и ще ни помогнатъ да внесемъ въ животѣтъ си сѣбѣквы улучшения. Додѣто отиваме на осиромашяваніе, никой не ти мысли за улучшение по каква и да е часть на живота.

Само това, дѣто нашето оцѣненіе и употребленіе на мѣстнитѣ и народнитѣ платове ще ни накара да усъвършенствуваме тѣзи платове и да ги обрнемъ малко по малко на сукна отъ сѣкакъвъ видъ, само това е таквази полза, за която чловѣкъ съ благодареніе са отрича отъ удоволствіето да носи облѣкло отъ европейскы платове.

Ний имаме сѣкакъвъ видъ вълны, нъ не правимъ отъ тѣхъ никакво важно употребленіе. Ний чакаме да додѣтъ външны търговци и да ѣ купятъ по цѣнѣ, която тѣй самы ще опрѣдѣлятъ, за да ни ѣ върнатъ сетѣ изработенѣ и да земагъ паритѣ си назадъ поне 5-6 пѣти по много. Това е и срамъ, и пагуба за насъ. Ако обработваніето на вълнитѣ бы было чуждо за нашій народъ, тогава щѣхме да имаме извиненіе за таквото си поведеніе. Нъ това обработваніе е было и е едно отъ главнитѣ домашны занятія на българскій народъ. Не трѣва ли да са помѣчимъ да придадемъ на занятіето си и приличното развитіе и приличното значеніе?

Ако чакаме шаяцитѣ ни да станатъ фино че тогава да ги купуваме и да имъ даваме, тѣй да рѣчемъ, нашето покрови- те стро, въ такъвъ случай нашето чаканіе може да са продѣлжи бескрайно. За да са усъвършенствова таѣ мѣстнѣтъ промышленность, потребна му е поддръжка днѣсь, сега, а не поляръ 20 години. Производителитѣ на шаяка не могатъ да мыслятъ за усъвършенствованія на стокѣ, която е двамъ минава. Нъ когато стоката има много потребители; когато имъ дава ползы и нужнитѣ лесини, усъвършенствованіята самы са налагатъ. Ний имаме вълнитѣ, имаме трудолюбіето, имаме и умѣніето да работимъ вълнѣ, а нѣмаме машини, които правятъ труда естинъ, нѣмаме и нѣкои способы, които придаватъ на плата едно лице. Нъ прѣдъ сичко друго пишувать потребителитѣ на нашитѣ вълнѣ платове. Когато сячки са повърнемъ

къмъ тѣхъ и почнемъ да ги купуваме, тогава ще са явятъ и машини за работѣ и майстори да придаватъ на матеріитѣ лица. Сичко зависи отъ потребленіето. Ако обычае отечеството си, ний трѣба да цѣнимъ неговитѣ произведения и да ги поддръжаме. Не са ли мѣчимъ да въздигнемъ поминѣка и промышленностьѣтъ му и нѣмаме ли до толкози присърдце да носимъ облѣкло отъ неговитѣ произведения, ний напрасно ще казваме че сме патриоты, че обычае отечеството си. Който не жертвова за отечественнѣтъ ползѣ единъ капризъ, едно влеченіе къмъ европейскитѣ матеріи, той не е до тамъ патриотъ, каквото и да казва.

Ще кажтъ: съ дрѣхитѣ ли са мѣри патриотизма? — Той не са мѣри съ дрѣхитѣ, а съ онакъ ползѣ, която може да излъзе отъ дрѣхитѣ за отечеството.

На читалищата и различнитѣ дружества лежи длъжностъ да распрѣскагъ тѣзи мысли и да даватъ примѣръ на прѣдпочтеніе къмъ народнитѣ произведения.

НАШИТЪ ОБЩИНЫ СПРЯМО УЧИТЕЛИТЪ.

Въ прѣминѣлитѣ листове на Турциѣ ний казахме нѣщо за учителитѣ по насъ и за тѣхнитѣ недостатѣци, безъ да скрийме нѣщо, безъ да намалимъ значеніето на тѣзи недостатѣци и вредоветѣ, които истичатъ отъ тѣхъ и за съсловіето на учителитѣ и за тѣхнитѣ дѣятелностъ. Днѣсь ще кажемъ нѣщо и за общинитѣ спрямо учителитѣ.

И най на прѣвъ ще забѣлѣжимъ, че много отъ това, за коего обвиняватъ учителитѣ, е вина не на учителитѣ, а на общинитѣ, които са отнасятъ тѣй деспотически къмъ учителитѣ и имъ налагатъ таквози или инакъ поведеніе съ своего неразуміе.

Щомъ са яви нѣидѣ новъ учитель, партиитѣ на града бързатъ една прѣвъ другѣ да го запишатъ въ своитѣ редове и да го насторѣтъ срѣщу противницитѣ си. Ако учителя е неопитенъ, слабъ или пѣкъ доброжелателенъ и прѣгърне нѣкоя отъ тѣзи страни, защото ѣ намира по-правѣ или по-износнѣ за неговитѣ интересы, тогава той са е простилъ вече съсь мирнѣтъ животъ и съ полезнитѣ дѣятелностъ. Противницитѣ ще показватъ неговитѣ истинскы или мнимы недостатѣци и стѣпка по стѣпка ще ослабятъ, ще парализиратъ неговитѣ дѣятелностъ. Отъ тугъ на тѣй учителя са държи и работи не за града, а за една партиа, ако неговата партиа е силна; ако ли е слаба, учителя са испѣжда съ врѣме и безъ врѣме. Като знаятъ какво ги чаба, нѣкои учителя пригрѣщатъ странѣтъ не на по-правѣтъ, а на по-силнитѣ партиѣ.

Обвиняватъ нѣкоя учителя въ высокоуміе, и това е до нѣкъдѣ истина. Нъ кой е

тука виноватъ повече, учителя ли, който са опира на силнѣхъ партіи и са смѣе на слабитъ и неправеднитъ си противници, или общината, която гони неправедно и дава покровителство на гонимия?

Много пѣти са случави и това. Независимый учитель избѣгва сношеніята съ тогъзъ и оногъзъ защото ги намира бесполезни за себе си. За такъвъ учитель титлата висомѣренъ е готова, а съ неѣ заедно сѣ гогови и намѣреніята да са смаже носа на тоя горделивецъ. Така са появяватъ усилия да са убие у учителя онова, което му е голѣмото достоинство, да са убие характера му; и това са прави съ такъози усердіе, като да са изпълнява священна длѣжностъ.

Отъ партизанството на града излазя и онова голѣмо униженіе, което сѣ принудени да прѣминѣтъ нѣкои отъ учителитъ. За да не промѣни мѣсто безъ врѣме или за да не остане безъ пѣрче хлѣбъ, учителя е принуденъ да измолва покровителството на едни, прощеніето на други. Има учители, които сѣ просили това на колѣни. Така, общинитъ докарватъ работитъ до такъ нискъ степенъ, и послѣ захващатъ да выкатъ за низоститъ на учителитъ! Тый не си помислюватъ, що бы направили на мѣстото на учителитъ, и че сѣки учитель не може да умре отъ гладъ и да не приеме униженіето.

Въ оплакваніята срѣщу учителитъ ный срѣщаме работи, за които трѣба да ги похвалимъ, а не да ги укоряваме. Като поставя за принципъ на поведеніето си нѣкоя добра идея, учителя си иде по неѣ не уклонно и не гледа ни на дѣсно, ни на лѣво. Това са тѣлкува отъ нѣкои общинари за умрямство. Споредъ тѣхъ учителя трѣбало да послушва общинитъ и да отивва и по нейнитъ начертанія. — Съласіето между учителя и общината е първото условіе за успѣшното дѣйствованіе на учителя; нѣ ако общината не разбира отъ тѣзи работи, които иска да урежда, и ако ги урежда не както трѣба, да са съгласява ли учителя? Ный сме видѣли общини да начертаватъ на учителитъ си пѣтица, по които не трѣба и не може да са върви. Да оставя ли учителя своитъ правила зарадъ такъози кривы чѣртежи? Разбира са, че не. Между тѣмъ тука е голѣмый источникъ на неспоразумѣніята, отъ тука излазятъ голѣмытъ гоненія на учителитъ.

Учителскитъ шарлатаніи по насъ сѣ обикновенни. Нѣ кой ги е извикалъ? Като търсятъ учители съ сичкитъ науки и язици, общинитъ сѣ развѣдили този родъ учители, които знаѣтъ сичко и сичко са обѣщаватъ да прѣподаватъ. Учителитъ тука играѣтъ безсѣвѣстнѣхъ роли; нѣ така имъ свирѣтъ общинитъ.

Въ днѣшно врѣме по градищата има твърдѣ много причини да са гонѣтъ учителитъ, нѣ между тѣхъ доста важно мѣсто залавя тѣзи, които дохожда отъ младитъ мнимоучени. Като са поучили въ тубашнитъ училища или сѣ излѣзли отъ долнитъ класове на чуждестраннитъ, тый са мыслятъ, че сичко знаѣтъ, сичко могатъ да рѣшатъ. Съ тѣзи важни лица учителя трѣба да дѣржи пріятелство, ако иска да има мира и да работи спокойно. Който не са съгласява съ тѣхнитъ недоразбрани мнѣнія, той скоро са обрѣща на нищо и ниваково. Тогава и метода, и знаніята, и поведеніето на учителя ставатъ лошава, неговата дѣятелностъ са осжда и са парализира. (Слѣдва.)

ЗЕМЛЕДѢЛЧЕСКИТЪ КАССЫ.

Едно отъ главнитъ условія за развитіето на земледѣліето сѣ земледѣлческитъ кассы и банки. По другитъ мѣста тогава са съживи земледѣліето, когато въ сѣкый округъ са отворихъ кассы и когато тый ирѣдложихъ своитъ услуги на селянина. Това като не бѣше скрито за никого, то не са скри и отъ насъ, и ный по подражаніе на Европѣхъ устроише такъози кассы почти въ сички казаи. Капиталитъ другадѣ са тургахъ или отъ правителството или отъ частни дружества; у насъ тый са доставихъ отъ самитъ селяне. Орахъ, копахъ, сѣхъ нѣколко години наредъ за ползъ на касситъ, и касситъ са устроише, и днѣсь броятъ огромни капиталы.

Нѣ пыта са, излѣзе ли нѣкакво улесненіе за земледѣлцитъ отъ сичко това? За да са отговори на такъози питаніе, доста е да са прѣгледа отъ кого заема днѣсь селянина и при кого прибѣгва въ нуждитъ си. Ако прострете погледа си по-надалечъ и забѣлѣжите, какво е станѣло състояніето на земледѣлцитъ откакъ сѣ са устрои касситъ, тогава еще по-добрѣ за васъ, защото по-добрѣ ще уловите смѣшнатъ на работѣхъ.

Азъ прѣгледахъ дълговетъ на сичкитъ почти Добруджански земледѣлци и намѣрихъ, че 4/5 отъ тѣхъ сѣ на частни лица и само 1/5 на правителството сир. на земледѣлческитъ кассы (които не отдѣлятъ отъ правителството ни началствата, ни селянетъ), и то тая 1/5 е зета въ зърно за семе, а не въ пары.

Тоя фактъ е доста да ни покаже голѣмытъ заслуги на земледѣлческитъ кассы, за които толкози са трудихъ селянетъ. Отъ голѣмытъ улесненія на касситъ селянетъ туку рѣчи сѣ са отрѣкли да прибѣгватъ при тѣхъ. Сѣки тича при частнитъ заематели или при търговцитъ, като знае, че при тѣхъ ще посрѣщне по-малки затрудненія, нежели при общитъ кассы. И наистинѣхъ, отъ послѣднитъ е много по-мѣчно да заемешъ пары, нежели у най-несговорчивый търговецъ.

Търговеца ще заеме паритъ си съ по 2—3 0/0 лихвъ и повечето пѣти безъ кефилъ. Кассата никога не заема безъ кефилъ и по-долу отъ тая лихвъ, макаръ да са казва, че лихвата е 60 пары на сто. Сѣщата лихва е 60 пары, нѣ като притуривъ калемъ парасъ, сенетъ парасъ, и прѣсмѣтнешъ добрѣ, лихвата дохожда не по 3, а по 4 и повече гроша.

Търговеца свършва заема въ единъ день. Кассата го провлача и по недѣлѣ. Или късно было днѣсь, или рано было, или чиновника не дошълъ, или кейфъ нѣма сега, или кефилна не е добрѣ, или за какво да е друго селянина са влече цѣла недѣля по конака и често си отива безъ да свърше нѣщо съ тая касса, която е устроена съ неговый потъ и за неговъ ужъ ползъ, отива си за да прибѣгне пакъ къмъ търговеца.

Така, за да гледа своитъ интересы и ползѣхъ на управителитъ си твърдѣ строго, кассата забравя своего назначеніе и става сѣвсмѣ бесполезна за онзи класъ, за който сѣ е направила. Такъози ли сѣ земледѣлческитъ кассы по другитъ мѣста? Ако бѣхъ такъози, земледѣліето трѣбаше до сега да бѣде заровено въ гроба.

Усиримашаваніето на земледѣлческый класъ у насъ е твърдѣ голѣмо; то влече подырѣ си и голѣмо намалѣваніе на производителнитъ средства на земледѣлеца, а

отъ него пѣкъ излазя пагуба за цѣлѣхъ странѣхъ, за сичкото царство.

За да са запазимъ ота тѣзи пагубы, трѣба земледѣлческитъ кассы да са турѣтъ подъ новы правила. Тый трѣба да са отдѣлятъ отъ мѣстното управленіе и да са турѣтъ подъ вѣдомството на градскитъ сѣвѣты (Блядіета). Тый трѣба да са извадятъ отъ конацитъ и да са турѣтъ на особенни, по-сгодны мѣста. Управителитъ имъ трѣба да са избиратъ отъ гражданетъ и да поематъ служѣхъ си съ поручителството на почтенни и частни лица. Лихвитъ имъ да са ограничатъ на 60 пары и нищо повече да са не зема. Когато сичкый капиталъ е на работѣхъ, лихвитъ му ще даждѣ нужнитъ разноски съ избитѣкъ. Съкога да са не дари кефилнѣхъ. Ако искаме да въздигнемъ падѣлѣхъ селянинъ, защо ни е кефилъ? За да поставиме сирмаха въ новы затрудненія да търси кефилъ и често да го купува ли? Дѣто работата е за добро и за ползъ, тамъ трѣбатъ и жертвы!

ЧЕРКОВИЙ БЪЛГАРСКИЙ ВЪПРОСЪ И ПОЛИТИЧЕСКОТО МУ И ВЪРОИСПОВѢДНО ЗНАЧЕНІЕ.

отъ Ф. Каница.

II.

Българската Патріаршія.

Когато срѣдъ IX вѣкъ Българетъ прѣгърнахъ христіанството, духовната власть надъ тѣхъ стана прѣметъ на върлѣхъ борбѣ между Римъ и Цариградъ. Политическы причини накарвахъ много пѣти българскитъ царіе да са показватъ наклонни къмъ Римъ, за да получатъ отъ тая помощъ въ боювитъ си съ византійскитъ императоры. Папитъ обаче имъ проваждахъ освятены короны, епископы и екзархы, нѣ за вещественнѣхъ помощъ, какъвто искахъ Българетъ, не мысляхъ. Поради туй, Българетъ са владѣхъ на лѣстнитъ внушенія и на богатитъ дарове на Византія и останѣхъ вѣрни на православіето дори и подырѣ схизмѣхъ. Въ сѣщото врѣме обаче са явява желаніето на Българетъ да си въздигнатъ черковѣ независимѣхъ отъ Вселенскый цариградскый прѣстолъ. Нѣ както патата, тый и цариградскый патріархъ бѣше противенъ на въздиганіето на народны черковѣ; съ своитъ домогванія да господарува надъ Българскитъ черковѣ вселенската патріаршія подклаждаше омразѣхъ между двата народа. Нѣ какъбото и да бѣше съпротивленіето на вселенскитъ черковѣ, Българетъ най-послѣ сполучихъ желаніето си и въздигнахъ своѣхъ народны черковѣ, която послужи за примѣръ на установяваніето на Рускѣхъ и Сѣрбскѣхъ черковѣ.

Поддрѣпявана отъ политическѣхъ власть, Българската патріаршія много пѣти знаи да заяви своѣхъ независимостъ отъ вселенскый прѣстолъ. Казва са нѣкадѣ, че българската черква са е припознала за народнѣхъ и независимѣхъ еще въ врѣмето на императора Романа Лакапина (959). Побѣдитъ на славный Българскый царъ Симеона принудихъ Византія на голѣмы устъпкы, и българскитъ столицѣхъ Доростолъ стана сѣдалище на първый Българскый патріархъ, който обаче, както и вторый въ Прѣславъ, малко врѣме управлява българскитъ черковѣ. Рускый князь Святославъ, когато повика на помощъ грѣдкый царъ Никифоръ, нанесе на Българското могущество голѣмо разслабваніе. Той даже помышляваше да направи българското цар-

ство свое царство; нъ императоръ Иоанъ Цимисхий (971) побѣди Русытъ, испяди га отъ Българіи и покори сѣвѣрнѣхъ страна на това царство. Това политическо паданіе доара паданіето на Българскѣхъ патриаршія и подчиненіето ѝ на Вселенскій прѣстолъ.

Обаче Охридскій Българскы Архіепскопъ запази и своѣхъ самостоятелность и властѣхъ си надъ околнытъ черкоу. Императоръ Василий Багрянородній като подчини съвършено Българія, този архіепскопъ утверди властѣхъ си надъ много мѣста и епархи, като: Касторія, Главница, Морониста, Бытоля, Могленъ, Струмица, Бѣлесвудъ и Триадица. Архіепскопа носяше титлѣхъ Екзархъ Охридскій и всея Българіи. Слѣдъ възобновеніето на българското царство при Асѣновытъ вѣдѣ края на XII столѣтіе, поднови са и българската патриаршія въ Търново съ одобреніето и съизволеніето на императора и патриарха византийскы. Нъ прѣтъ тѣхъ вторъ православнѣхъ българскѣхъ патриаршія бѣше са подигнала една братвоуѣрѣнна латинска патриаршія въ Българія. Българскій царъ Иоанъ, поиска отъ папата помощъ срѣщу Византиѣхъ и намысли да ѣхъ получи чрѣзъ припознаваніето на папскѣхъ властѣхъ надъ Българскѣхъ черковѣхъ. Папа Инокентій III възвися Търновскій епископъ на архіепскопъ и Екзархъ Българскы, като му подчини и прѣстолаты на Прѣславъ и Бѣлесвудъ. Тая римска патриаршія бѣше проста случайность. На 1234г. Иоанъ Асѣвъ направи съюзъ съ византийскій императоръ Ивана Ватаца, даде дѣщеря си Еленъ на сына му Теодора и съ одобреніето на вселенскій прѣстолъ поднови православнѣхъ Българскій патриархатъ. Нъ, както са видѣ, това одобреніе не е было за пълнѣхъ самостоятелность, защото на 1252 византийскій патриархъ Калликстъ заплашваше българскій патриархъ да го привика прѣдъ сѣдлащето на Цариградскій синодъ, ако продължава да не помянува Вселенскій патриархъ въ молитвытъ си. Освѣнъ това той искаше отъ Българскытъ священницы да извършватъ крещеніето точно по православнытъ обычаи и обряды. Новы распри между Цариградскій патриархъ и Търновскій са породихъ отъ домоганіята на послѣдній надъ Видинскѣхъ Митрополиѣхъ. Въ 1381 годна двама митрополиты, назначены едина отъ Търново другія отъ Цариградъ, са прѣпирахъ за прѣстола на този градъ и прѣпириятѣ имъ са продължи до 1343 година. Никополската битва (1396) въ кояко са борихъ цѣлы западны войскы подъ прѣдводителството на Унгарскій царъ Сигизмунда съ побѣдоуспѣхъ Османцы подъ началството на Баязита Илджрѣма, довърши жалостното паданіе на вторѣхъ Българскѣхъ държавѣхъ и на Търновскѣхъ патриаршія.

КАЛУГЕРСКИ.

Нашій градъ мысли днѣсь, че заключава въ себе си честный поясъ на Богородицѣхъ, тая горѣща заступница на сичкото христیانство. Така поне ны увѣрѣва патриаршіята, като са основава на мѣнастырскытъ калугерскы документи. Споредъ увѣрѣніята на калугерытъ отъ Ватопедъ истинскій поясъ на Богородицѣхъ е тоя, който са пазы въ тѣхный мѣнастырь, защото за това свидѣтелствова лодиса, който е далъ Сърбскій князь, когато го е подарилъ на

мѣнастыря имъ. Друго свидѣтелство нѣма. Има исторіѣхъ за скытаніето на пояса по грѣцкы и по българскы рѣцѣхъ, нъ това е прикаска, а не свидѣтелство, основанно на историческы данны. До прихожданіето на пояса въ Свята Гора исторіята му е малко тъмна и не до толкови пълна колкото трѣба, за да отстрани сѣко съмнѣніе.

Съ това ный не искаме да кажемъ че отричаме истинностьтъ на священнѣхъ богородиченъ остатѣкъ. Ный некаме да кажемъ, че както са прѣдставя днѣсь работата, въ неѣхъ могатъ да влѣзатъ различни съмнѣнія, особенно като има за това важны причинны. Едвамъ стѣпи въ Цариградъ пояса, и неговата истинность поченъ да са отвърга отъ католицытъ на това основаніе, че истинскій поясъ на Богородицѣхъ са намирѣ въ Франціѣ, въ черковѣхъ Пюя Нотрѣ-Дамъ при градъ Сомюръ. Латинытъ искатъ да кажѣтъ, че исторіята на тѣхный поясъ е по-близу до истиннѣхъ и че другъ честный поясъ нѣма, освѣнъ тѣхный. Архивытъ на горѣрѣченѣхъ черковѣхъ показватъ, че този поясъ е лонесенъ отъ единъ Аквитанскы князь, който ходилъ съ кръстоноснытъ походы въ свѣтытъ мѣста и ималъ тамъ случай да го открье и да го добіе.

По този начинъ, ный имаме днѣсь два честны пояса, единъ на западъ, другъ на вѣстокъ. Нъ това като не може да бжде, то трѣба да са каже, че единъ отъ поясытъ е лѣжливъ. На чѣхъ страна е лѣжата, това е любопытно да са узнае. Като вѣсточно-православенъ христیانинъ, ный некаме истината да бжде на нашѣхъ странѣхъ; нъ пакъ знаеме ли, и тамъ калугеры сѣхъ пи пали, и тукъ тѣхъ доказватъ. Кой да прѣдпочетешъ? Кому да вѣрвашъ? Ный ще чагаме отговорытъ на археолозытъ, за да бажемъ на нашытъ читатели, дѣ е истината и дѣ лѣжата.

СТАТИСТИКА НА МАКЕДОНИЈА:

Въ Бытольѣхъ сѣхъ броѣтъ веке 5 народны училища мѣжкы и 1 дѣвическо, което сѣхъ поддрѣжа отъ Г. Н. МИРОНОВИЧА, народныйтъ благодѣтель. Грѣцкытъ (по-право грѣкоманитѣхъ) имать три училища приуготовителны, една гимназіѣхъ и едно дѣвическо добро училище. На гимназіарытъ отъ Елада плащатъ 25000 гр. годишнина. Въ Бытольѣхъ (освѣнъ аскерскытъ) около 20 мина хекимѣхъ; 6-тъ отъ тѣхъ сѣхъ дошли отъ дѣвъ години пасамъ се съ высокы капели, не намъ защо. Ни въ едно село Бытольско или Прильпско нѣма училище, (сѣхъ исключеніе на горѣпомѣкытытъ чѣхъри влашкы села). Едвамъ прѣлѣ година и полъ просвѣтенытъ отенъ полъ Алексѣй Прильпчанинъ съ отеческытъ си съвѣты сполучи да убѣди Тополчаны, село Прильпско, та сѣхъ отвори хъ народно училище което брой около 25 ученика отъ селото и ѣкколко отъ околнытъ села; чудесно напрѣдѣ. Ималъ чѣстъ да са наѣбрѣхъ при отварианіето на това заведеніе. Посѣтыхъ това село и тѣхъ година, на 23 Априліѣхъ, да са порадавамъ на училището като «едно на майкѣхъ». Дано Богъ подигне отъ народѣхъ таквыѣ священницы, както направи съ «Моисея и Аарона въ Египетѣхъ» та сѣхъ неуморимытъ си старанія да повлигнѣхъ селскытъ животъ!

Охридската епархіѣхъ има злочестинѣхъ да я запризѣли единъ..... владыка не по-доленъ отъ Струмицкытъ. Музеверникытъ му сѣхъ доказа явно въ приключеніето съ Дебръны (вижъ В. Македонія 1871 въ началото на февруарія.)

Тѣхъ епархіѣхъ видѣ и нати до като са отърве отъ мѣнастытъ Охридскы Моленія, който сега нѣма лице веке да стои въ Охридъ, нъ обикаля по обрѣжето да ловѣхъ рыбѣхъ, и дано бы сполучилъ да прокара интыгытъ си; за сега той са намира въ Крушево. Охридъ е историческы Българскы градъ; тукъ има около 30 цркви; много отъ тѣхъ потурчени, — а другы разорены; днѣсь

само въ 9 цркви служатъ христیانытъ. Градецѣхъ нѣма повече отъ 3000 къшы. Грѣци нѣма, освѣнъ чѣхърима грѣкомани, които крѣпятъ владыката. Дѣвическото грѣко училище сѣхъ поддрѣжа отъ грѣкѣхъ етеріѣхъ, нъ за кого ли?

Въ Охридъ има около 55 къшы събудены Влаши, които сѣхъ имать народно училище, поддрѣжано отъ етеріѣхъ Влашкѣхъ. Чудесно напрѣдѣ тѣхъ етеріѣхъ по Македоніѣхъ, тя брой веке чѣхъри училища на свѣй счетѣхъ: въ Охридъ, въ Гопешъ, въ Маловища и въ Класура (Костурско). Прильпчанн лани въ расприѣхъ помежду си прѣдложи хъ на тамкашнытъ Влаши да доведѣхъ учитель на влашкы языкъ, коумо да са плаша отъ народнытъ касѣхъ, но тѣхъ отвърлихъ това прѣдложеніе, и постоиствоватъ и до днѣсь за грѣкото. Владыкытъ въ Охридъ не припознаватъ владыката. Българскытъ священницы имъ служатъ по къшдѣхъ.

Охридската епархіѣхъ обѣма Струга, Рѣсенъ съ Прѣспа и Крушево съсѣхъ сето имъ окръжѣхъ. Струга е свободна отъ владыковото иго, Рѣсенъ е полусвободенъ (въ Рѣсенъ има учителка отъ етеріѣхъ грѣкѣхъ; а българска има ли, не дѣйте пыта). Прѣспа припознава владыката, а въ Крушево има само 450 къшы Българскы (Міѣци), които сѣхъ имать црква и училище народны и сѣхъ независимы. Сето Крушево е около 2000 къшы. Тукъ сѣхъ най-много власитѣхъ.

Мѣнастырьтъ Св. Наулъ Охридскы е веке въ рѣцѣхъ на Българытъ. Прѣспа трѣба да сѣхъ събудѣ, защото е тешко заспаля. Най-гольмото село, въ което трѣба да са отвори училище, е Германъ отъ 160 къшы, 4 часа до Рѣсенъ. Въ Охридъ до прѣлѣ 5 години венчѣхъ бѣше по грѣцкы, а днѣсь противното.

Костурската епархіѣхъ (Паля Вулгаріасѣхъ, както ѣхъ наричатъ отъ старо врѣме) не заключава никакѣхъ влашкы каза; но има много села и доста голѣмы. Отъ тѣхъ епархіѣхъ имамъ около 125 села описаны и въ тѣхъ не виждамъ другы народы освѣнъ Българи. На Югъ отъ Костуръ, дѣто сѣхъ захваца вече Ипиръ, имало нѣколко грѣцкы села, нъ азъ до тамъ не съмъ дошелъ еще, не съмъ ималъ случай да пѣтувамъ татѣхъ. Между описанытъ досепова села на тѣхъ епархіѣхъ нѣма село безъ училище и црква, но за жалостъ нѣмъ нѣма нѣщо по българскы да чуешъ или да видишь. Напрѣзно носи тѣхъ епархіѣхъ названіето си «Паля Вулгаріасѣхъ» Българшината тукъ е много задушена. Но ще ли бжде и за напрѣдѣхъ тѣхъ? това е питаніето. Смыхъ да отговорѣхъ, не! Една малка искра запала голѣмы огнове; дървата сѣхъ сухи; или по добръ сърдцѣхъ сѣхъ приготвени. Прѣвъ пѣтъ въ Загоричани са отвори Българско училище, което брой вече значително число ученицы и отъ околнытъ села; не са мина много врѣме когато и околнытъ нему дѣвъ села Търсѣхъ и Косенецъ по приѣбрѣхъ му сѣхъ отвори хъ на языкытъ училища.

Въ Цариградъ има многомина Загоричани и отъ околнытъ тѣхъ села; тѣхъ са занимаватъ съ мѣкарство. Не ще бжде злѣ ако тѣхъ господиновцы са поканятъ отъ странѣхъ на Читалището да съберѣхъ отъ помежду си едно количество за поддрѣжаніе едно народно училище вѣтрѣхъ въ Костуръ; чрѣзъ това тѣхъ ке заслужѣхъ несамо на сета си татковина, нъ още и ке былатъ угодни на царѣхъ. Работата е лесна; масторытъ като даватъ само по едно бѣло меджидѣ а калфытъ по чѣхърѣхъ меджидѣ годишнина за милата си татковина, работата е свѣршена.

Нека помислятъ сега, колко хиляды чѣловѣцы и дѣтѣна ке ги благославятъ за едно или чѣхърѣхъ бѣло меджидѣ! Споредъ менъ най-сполучливо бы извършило тѣхъ мѣсѣхъ Благодѣтелното Братство, което са отличава въ трудолюбіето си; то може опрѣдѣли една комисія отъ своѣхъ странѣхъ да отидѣ въ еснафското събраніе и да имъ прѣдложи тая работа.

ПѣТЫ БѣЛѣЖКЫ.

(Вижъ брой 41 отъ Турніѣхъ.)

Когато са запознахъ съ стареца добръ, азъ ге пошытахъ, за узарашното а ма. Той ми отговори, че това ама значе, че сичко не отива добръ по тѣхъ мѣста и че хората твърдѣ много тегнѣхъ отъ Черкезытъ и отъ другы зулум дѣжи. Отъ какъ дошли Черкезытъ, у хората добыгѣхъ не остана. И това нищо, хората не можали да минѣхъ единъ день въ спокойствіе. Ако не заптѣ-

Та, които сж станали вече по-лоши отъ башибозуците, то ше има по къщата други турци и черкезы да мжкят хората и да имъ искатъ това и онова за гозбя. Тежко на онакв къщж, която нма готовы яйца и масло: незванитъ гости сж готовы да направятъ и най тежкитъ наказания надъ домъ владкята за това, дто сирмашията не му позволява да държи тзи първы материалы за вечери и обьды. И най сирмаха трба да купи масло и яйца да му са намиратъ. Ако ги нма боковетъ и цувнитъ ше му бждатъ дьбата.

Казахъ му: какъ, че не ли е съ пары? — Сибешкомъ ми отговори стареца: баре видь, зашто ми приказвашъ туй и онуй. — Тогава ми дойде на умъ, че като слъзохме въ къщжт му, тамъ имаше нколко запитъ, сѣ връзаны черкезе за кражбы туй си получихъ обикновенныя обьдъ отъ яйца и масло, и си отидохъ безъ да платятъ нщо. —

Азъ са научихъ, че субашитъ и запититъ, когато ги пратятъ послужбж, правятъ много лошаваини на горкитъ селене; туй напр. прѣди нколко мѣсеца, приказваше ми единъ прѣтеле очевидецъ, субашата на едно село Българчишко, откакъ поздравилъ нкон отъ селенетъ съ дръвентъ Господь, едни затварялъ въ свинскитъ кочацы, а други държалъ по высокитъ борове, дто ги накарвалъ да са покачатъ. Ако нкой не отивалъ на показаното му мѣсто, боя го принудвалъ. И сичко това ставало за една незначителна работж. Въроятно е, че Честното правителство, нма хаберь за тзи раб ты, иначе строго би наказало злосторницитъ. Съвсѣмъ тѣмъ обаче, не ше бжде излишно, ако заповѣда на надлежитъ мѣста, да са прѣкъсватъ такыва лошаваини. —

Отъ Славотинъ азъ пристигихъ на село Боровци, два часа прѣдъ Берковецъ. Ханжинтъ, като не ны познавахъ, не рачахъ да ны прѣматъ, мислящи, че ние сме отъ ония хора, които сж за конакъ по село, та нма да имъ платимъ на сутренитъ. Като са полутахъ тукъ тамъ по темнитъ, най-послѣ намѣрихъ чорбаджията, който ны заведе на единъ ханъ, дто криво-лѣво прѣкарахме нощта.

Тукъ въ тази къщж, нарицаемъ ханъ, имаше двѣ дѣвойки, които селянвахъ съ прѣленіе на хуркы. Като ны видѣхъ, че седилахме, продулахъ си: «Охъ Боже, пакъ са довлякохъ» — мислящи, че ный не разбираме шо говорятъ и че ние сме нкой з улуджии, както тѣ наричатъ ония, които имъ правятъ зло.

Когато са запознахме, азъ ги попитахъ шо значаше това: «Охъ Боже, пакъ са довлякохъ, — а тѣ ми казахъ че вече като са напатиле отъ хора, които правятъ лоше, отъ страхъ и отъ негодованіе къмъ тѣхъ говорили така. Нанстинъ, вие не сте били отъ тѣхъ, ама ный не вы знаяхме.

Колкото за училище въ това село Боровци, не можяхъ да са научъ да ли са направиле, или си е туй, както бше и миналата година. Черкова вече има, нъ какво си пашатъ селянетъ, когато са молятъ въ нежъ, то трба да ви е на память отъ приказкитъ на сто и десетъ годишный старецъ, които ный обнародвахме миналата година.

СЪНУВАНЕ.

Турскый вѣстникъ «Хаканкъ» обнародва прѣзъ тзи дни единъ дългъ членъ подъ заглавіе Сън уваніе. Въ него той искава политическитъ мнѣнія на единъ цѣлж партія въ Турско; за това ный си позволяваме да прѣдставимъ съкращеніе отъ това исповѣданіе на политическото ученіе на нашитъ съграждане.

Съчинителя захваща отъ едно размышленіе за суетноститъ на този свѣтъ, размышленіе толкози дълбоко, штоо ума му са унесълъ и самъ той са наиврилъ въ гробницата прѣдъ единъ сѣнкъ, която му казва, че ако този свѣтъ е лжовенъ, има други, който е истинскы, и че съчинителя може да го види, ако иска. Нашій сновидецъ оставя този свѣтъ и прѣзъ единъ гробъ прѣмивава на онзи, откакъ са съблича отъ тежеститъ на плотитъ. Тамъ человекъ сичко познавалъ, сичко чувалъ, сичко виждалъ, казва посѣтителъ безъ да има нуждъ отъ въшнитъ органы на чувствата. Като са чулялъ на блаженното състояние на человекитъ въ това мѣсто, той разглеждалъ сичко наоколо си. Нъ сѣнката му каза да оставятъ рая и да идатъ да разгледатъ и другитъ части на истинскый свѣтъ. Тя го заведе прѣдъ е-

динъ градъ, дто народа бль многочисленъ и носялъ образа на земнитъ жители. Това было долинага на сѣда, прѣзъ която трба да мине сѣнкы смъртенъ. Тука са смятъ счкыти умрѣли и послѣ са распращатъ въ рая или на друго едно мѣсто, дто ше то заведе посетитъ казва водача. На другитъ странж на долинятъ стоялъ великолѣпенъ палатъ, върховното сѣдилище на този свѣтъ. Като влѣзълъ вхтръ, сновидеца позналъ нколкоина отъ онѣзи, които са сѣдятъ; тамъ бль Решидъ паша, Фуадъ паша, Али паша, Кѣбржліята, Омеръ паша и еще нкои. При срѣщаніето на Кѣбржліята, сновидеца попыталъ, зашто е и той тука и не е въ рая; на това водача му отговорилъ, че е тука зашто присѣствіето му е нужно за сѣдѣнитъ на другитъ, а не че е повиненъ. Решидитъ на сѣдалището излизатъ отъ единъ стѣнж отъ дто излизало голѣмж свѣтлинж когато са отвори портата. Сновидеца поискалъ да влѣзе и тамъ, нъ водача му казалъ, че това не е възможно за онѣзи, които не сж са съблѣкли отъ свѣтскитъ качества и не сж станали способны да слугуватъ на тажъ Портж. Най голѣмото наказание тука было нищожеството.

Започенва са сѣдбата на Али паша. Нему са казва, че противу му имѣ голѣмы оплакванія и обвиненія. На питаніето му, кои му сж даваджитъ, прѣдстава са Кѣбржліята и казва, че е обвинителъ и за себе си и за турскый народъ. Той казва за себе си, че като са съсналъ да слугува на царството искренно, Али паша го напразилъ, прѣсѣдвалъ го чрѣзъ Хюснпаша и му погубилъ честитъ. Слѣдъ Кѣбржліята дохожда Омеръ паша и казва че Али паша го оставилъ на търговекото сѣдилище за да го осѣдятъ несправедно и да го направятъ длѣженъ за нѣща, които уж не дължалъ. Сѣдалището пояскало отъ Али отговоръ, а той захваналъ да са оправдава съ дипломатически фразы. Като му казали, че тука не миваващъ такыизи двусмысленны фразы, Али са разсѣрилъ и гнѣвно казалъ: когато това сѣдилище е толкози справедно, зашто ма счита виновенъ за грѣшкитъ на другитъ? Оплакваніята на Кѣбржліята падатъ върху Хюснпаша, а оплакваніята на Омера — върху търговекото сѣдилище. На това му отговорилъ прѣсѣдателя, че не е туй. Като министъръ всесиленъ Али е държалъ всичко въ рѣцѣтъ си, сичко е излязло отъ него и за сичко той е виновенъ. Омеръ паша прибавилъ, че даже са оплакалъ на Али отъ министра на търговитъ и че оплакваніята му не са зели въ вниманіе. (Слѣдва).

ИЗВОДИ ОТЪ ДОПИСКИТЪ НА «ТУРЦИЯ.»

СТРѢЛЧА, 10 Ноември. Единъ пятникъ, който са намѣрилъ въ хана на Дѣлча Стойпавата сжшате вечеръ, когато извѣкли послѣдній, ни описва подробно ужаситъ на това зодѣйство и разказва за свирѣствата на Турцитъ отъ Стрѣлчж надъ нещастиятъ жрѣвж. Дълбоко негодованіе и отчаяніе усѣща человекъ прѣдъ такыизи расправж, ако ше бы та и за най голѣмы кабахаты. Пятника не ни бльжи, какы сж причинитъ на такыизи раздраженіе срѣщу единъ беззащителенъ человекъ. Нъ ако сжли человекъ по явното на зодѣйството и по жестокоститъ на мжкитъ, Турцитъ сж имали голѣмъ ахтъ на този человекъ. Туй искали да си отъдаватъ и направиле това по единъ начинъ, който надминава и най страшнитъ описанія на инквизиторскитъ жжы. Испрашаніето на злочестыя страдалецъ въ Пазарджикъ показва, че връхъ него са възвождатъ нѣкакы обвиненія; нъ гдабжитъ на немуществото му даватъ смѣнитъ за тажъ виновность и каратъ да са мисли, че сичко е махана за грабежъ. Ако бше другояче, обвиненіето трбаше да стане прѣвъ влѣститъ и само по заповѣдъ на тзи да стане олавяніето. Носль, откакъ са улови человекъ, нмаието зъ трбаше да си остане непобужето. Като захвататъ отъ грабителство и отъ погубваніе на мншвиновныя, Стрѣлчанскитъ Турци явно показватъ, че не искатъ издирване на работитъ, а друго. Дописника прѣтурга, че началството испытва работитъ и че е заворило мнозина отъ виновнитъ. Това е добро; нъ не трба на това да са запремъ: трба да са наложи на виновнитъ такыизи и казаніе, което да покаже на счкы, че правителството не мисли да прѣдаде своитъ права въ рѣцѣтъ на разбойницитъ — да погубватъ сѣнго, който е виноватъ въ тѣхнитъ очи. Трба да са покаже на

виновнитъ, че като сж Турци и като кажатъ този е такъвъ и онакъвъ, това не прѣдава рѣшитъ въ рѣцѣтъ и на произвола имъ. За виновнитъ има сѣдалища; сѣкый не може да бжде сѣднитъ и наказателъ. Законитъ не сж мѣкыи и сѣдовищата не могатъ да са отрекатъ отъ своитъ службж въ полж на нищожнитъ хора, зашто тогава царството и обществото ше тргнѣжт къмъ паданіе. Кой ше бжде увѣренъ тогава въ живота и имота ся? Кой ше работи за бждѣнето, като настоящето му е въ опасность? Кой ше бжде подѣржка на царството и защитникъ на нейното загубено благоденствіе? Бѣдна е страната; нъ тал бѣдность да ли не произляза отъ слабоститъ на нкои сѣдалища да наказватъ зодѣяніята и грабителствата? Въ полжтж на правителството е прочее да са тури край на този редъ на нѣщата. Инакъ, положеніето на населеніето като става по лошо, съ него заедно ше испадва и господарството. Правителството трба да направи законитъ да са почитатъ и въ такыизи къшета, като Стрѣлча.

ПОЛИТИЧЕСКО ПРИГЛѢДВАНІЕ.

АНГЛИЯ. Прѣди нколко деня въ Лондрж станжло голѣмо събраніе (митингъ) въ Дома за Наукъ. Залата была пълна на улицата стояло голѣмо множество хора. Г. Брадлогъ казалъ единъ рѣчь, която са продължила два часа и съ която силно нападнѣлъ поведеніето на Английското правителство, което покрыва безуміето на царцѣтж. Това безуміе е станжло до толкози очевидно, казва оратора, штоо въ послѣдній министрскый свѣтъ е станало дума да са даде намѣстничеството (регенція) на Галскый князь съ единъ заплатж отъ 750,000 фр. Ако намѣстничеството е необходимо, продължава Г. Брадлогъ, Галскый князь (голѣмый сынъ на царцѣтж) е послѣдній отъ Английцѣтъ, на които може то да са повѣри. Единственната регенція трба да бжде регенцията на лордоветъ прѣдсѣдатели на правослїето.

Казуватъ, че правителственый адвокатинъ щѣлъ да иска да са сѣди съ Г. Брадлога за тзи думы.

СЪКАКВИ НѢЩА И НОВИНИ.

— Като направиле смѣтж за онѣзи хора, които сж погинули отъ дивитъ звѣрове прѣзъ 1868, 1869 и 1870 въ Индіж, намѣрили, че число на тзи жрѣты е 38,218 души.

Отъ тѣхъ 25,664 д. сж умрѣли отъ ухапаніе на ядовиты зии. Останкитъ сж погинули отъ забитъ на тигроветъ. 12,554 души сж погинули отъ тигроветъ въ три години; на години дохожда по 4184 души, а това показва, до колко сж смѣлы тигроветъ въ тажъ странж.

И наистинж, цѣлы села сж са развалили споредъ тзи звѣрове. Туй са спущатъ на хората и ги грабятъ посрѣдъ пладнѣ и по най многолюднитъ пятнища. На мѣстото на много богаты села дѣсь стрѣчатъ развалены стѣны. Земелдіето става невъзможно и хората научатъ полетати. За да са отържатъ отъ ногитъ на тигъра, туй умиратъ отъ гладъ и бѣдность.

— Като говори за оплакваніята на австрійскитъ славяне отъ Австрійското правителство и като оправдава исканіята на Славянетъ да си иматъ свои высокы училища, единъ Английскы журналъ казува на едно мѣсто така:

«Единъ народъ не може да са обработи умственно и да са образува освѣтъ посрѣдствомъ своего языка. Да са мисли, че славянетъ ше са задѣбятъ и задоволятъ съ нѣмскитъ културж, това е противното на цѣлитъ на Австрійското правителство, което иска за добреніето и сѣдиненіето на народитъ си съ прѣстола. Приготовяватъ землжтж споредъ свойствата ѣ; тогава тя ше бжде по сгодна да усвои богатствата на германскитъ литературж и наукж. Тзи богатства трба да са прѣпоручаватъ отъ само себе си; ако са налагатъ съ силж, тогава са поража смѣнитъ за тѣхното достоинство.»

Продава са по 20 пари.

(Цариградъ, 14 Декемврия 1871.

НАРОДНЫ РАБОТЫ.

Подырь една почивка отъ двѣ-три недѣли наши комисари пакъ поченяха събраніята си съ патриарха и прѣговаряніята за спогождене. Въ вторникъ на 7 декемврия тый сж ходили при патриарха и сж продължили разговоры за споразумѣне. Въ този случай тый были честиты да посрѣщатъ отъ страна на патриаршиятъ новы прѣложенія, като напирмѣръ да са даде на Българетъ Българската каза Прилѣвъ отъ Българскитъ епархиѣ Бытольж, а на мѣсто неж патриаршията да задържи Пловдивъ съ сичкитъ му махалы. Нъ най чудното и непонятното, както и най-великодушното отъ страна на патриарха, прѣдложение е было — да са повържатъ нѣкои отъ гръцкитъ митрополиты на Българскитъ си епархи, да слугуватъ тамъ подъ екзархиѣта и да си умрѣтъ спокойно съ титлытъ, чиноветъ и доходытъ! Това е една голѣма устъпка, за която Българетъ сж длъжны да благодарятъ патриаршиятъ твърдѣ много. Тука ни са устъпватъ не само высокодостойнытъ лица на гръцкитъ митрополиты, нъ и сичкитъ ползы, които ще излѣзатъ отъ тѣхъ.

Ако българетъ не приематъ това прѣдложение, напирмѣръ да си умре дѣло Григорій съ името Търновскый и всея Българии, патриаршията иска отъ тѣхъ приемието на друго малко условіе — да си съберятъ тѣзи владыцы правдины за нѣколкото години, когато не имъ са е плащало. Горнето като е устъпка, това може да са счете за благодарение.

Българскитъ комисари не приели тѣзи патриаршескы трампы и прѣложенія, нъ това не ще каже, че не ще приематъ никои. Ный са научаваме, че между тѣхъ идеята за спогождене са е усилила изново и че тый сж на мнѣне да свършатъ прѣговоритъ съ едно спогождене и ескоро да пристѣпятъ до урежданіето на екзархията, която другояче не можала да бѣде трайна. Само спогождене съ патриаршията и нейното удобрене были въ състояние да укрѣпятъ Българскитъ черковъ и да и придадѣтъ истинско бытіе. Волята на народа и царскый ферманъ не были въ състояние да устроятъ българскъ черковъ и да ѣж закрѣпятъ, казватъ комисаритъ, като забравятъ казво сж казвали прѣди години почти въ Взраженіето си на патриарха.

Да рѣчемъ, че това е тый; нъ дѣ бѣше ума на комисаритъ да ни го кажатъ прѣди години и да поченятъ отъ тамъ, отдѣто трѣбаше? Защо отхвърляхъ патриаршиятъ цѣлы 10 години и работихъ прѣдъ правителството за народнъ черковъ, па сега, като излѣзе фермана и като доле работата до устрояваніето на придобитиѣ черковъ, извиватъ са та ни казватъ, че Фермана не може да основе черковъ? Грѣхота е, господа, да си играйте съ народа така и да тѣпчите неговитъ правдины, които му дава царскый ферманъ. Помыслете си, че това е прѣстѣпно и че народа може да поиска наказаніето ви за таквози нарушение на правдинытъ и на царскый законъ. Народа знай, че черковната независимость може да са получи съ припознаваніето отъ Императорско-то Правителство и за това са е отрѣкълъ отъ патриаршиятъ еще прѣди десетъ годяны. Сега какво му казвате? Вый самы що сте работили до нынѣ, а що работите сега!

Ще ни кажите, че не разваляте фермана. Нъ тогава, ще вы попытаме, защо е спогождене? Ако не са развали фермана, нека го припознай патриарха, и конецъ. Нъ не, спогождене ще стане, за да падне фермана, и вый, пазачитъ на народното достйство и на народнытъ правдины, вый сами отивате по ценѣта на патриаршиятъ и бързате да съборите акта, който дава на Българетъ право да си иматъ черковъ за сичкитъ Българе. За да послужите на своитъ чѣсты убѣжденія, за да не кажемъ друго, вый смалывате онова, което е народно, и отъ българскъ черковъ искате да направите областнъ черковъ.

Ще кажете, не можемъ повече; обстоятелствата това ны доущатъ. Тогава кой вы закова на мѣстото ви? Кой, коя часть отъ народа иска отъ васъ да свършите какъ да е. Не можете да испълните царскый ферманъ, оставете са. Подобрѣ е да не са испълни, невели да му са ограничили силѣтъ и да са даватъ на народа причины за недоувѣрие къмъ правителството, че то ужъ не иска точното испълненіе на фермана. Ако правителството не може да испълни, то трѣбаше да

промѣни фермана или да го тегли съвсѣмъ. Като не го тегли, то не отрича и силѣтъ му въ сичкый и обемъ; отрича ѣж само патриарха и вашата слабость или угодиность. Вый показате прѣдъ патриаршиятъ слабость голѣмъ, неисканіе, и тѣ, като видѣ това, прѣдлага ви условия, които сж и смѣшны, и унижителны за нашій народъ. И додѣто сте толкови снисхидителны прѣдъ патриарха, прѣзъ народа вый показате таквози самонадѣлнъ гордость, таквози незачитаніе, които не може да са обяснятъ. Прѣдставленія ви долѣжъ отъ сѣкъдѣ, че не трѣба да са опыватъ за спогождене; послушахте ли ги?

Ный сме выкали и выкаме срѣцу спогождене-то не защото не искаме съгласіето между двата едновѣрны народа, а просто защото сме го смѣтали за невъможно при дѣшнытъ притязанія на гръцкитъ патриаршиѣ. Да са запази фермана и да са приематъ за начала на спогождене неговитъ точки въ сичкитъ имъ пълнотѣ, на таквози спогождене ный първы ще ржкопещемъ. Нъ като това не е възможно по нѣкакъ тѣмъ и начинъ, ный сме казвали на Комисаритъ да са вържатъ отъ тоя пѣтъ, а на народа да не оставя работытъ си да клонѣтъ въ сѣкъ другъ страна само въ неговъ страна не. Не послушахъ; отъ това работытъ сж испаднали въ таквози положене што са изиска отъ насъ или да приемиемъ спогождене и съ него една областнъ черковъ, или да са отрѣчемъ отъ таквози черковъ, да стѣпнемъ царскый ферманъ и да отложимъ исканіята си за друго по-сгодно врѣме; отъ това патриаршията ны държи въ рѣштѣ си и си играе съ насъ; отъ това излазя и горделивытъ тонъ на гръцкитъ вѣстници. Долѣто си цѣяхме достоинството, грѣцитъ ни наричахъ братія; като си показавме слабоститъ и поискахме да бждемъ до нѣкъдѣ тѣхны, тый поченяхъ да ни сочатъ наказанія и да ны наричатъ сѣкакъ. Не сж виноваты грѣцитъ, виноваты сме ный, които показваме съ дохваткитъ си че сме готовы да забравимъ и ферманъ и сичко за да получимъ удобрене на патриарха. Патриаршията бы была безумна, ако не бы са воспользовала отъ нашѣтъ угодиность и не бы извадила сичкитъ възможны ползы.

Жално ни е не за въпроса и неговото криво вървене; жално ни е за народа, който не знай да са ползова отъ правдинытъ си и да нареди това, що е негово. Ный са обрѣсахме къмъ него, показвахме му опасноститъ; той си останъ равнодушнъ и допусти на работытъ да достигнѣтъ до сегашното положене, което не е ни утѣшително, ни достойно за единъ народъ и за дългогодишнытъ му мъжы и старанія. Какво ще каже за насъ правителството, което е издало фермана? Каква важность ще ны придава за на прѣдъ? Какъ ще ны гледа свѣта, прѣдъ който прогласихме своѣтъ черковъ независимъ отъ патриаршиятъ? За това нека си мысли народа, народа и народа. Другъникой не е толкови виноватъ.

— 0 —

Ный написавме горнитъ редове само и само защото искаме запазваніето на фермана и довѣрїето на българетъ къмъ правителството. Ный искаме да знае сѣкый Българинъ, че нарушеніето на фермана, ако то стане, ще произлазъ само отъ насъ и отъ никого другого. Правителството почита своето рѣшеніе и иска неговото съхраненіе и приложеніе; нъ да принужава за него, то не приема, защото дѣлото е черковно и са касай до въроисповѣданіята.

НАВОДНЕНІЯТА.

Печалны извѣстія пристигагъ отъ нѣкои мѣста на отечеството ни за новредытъ отъ приливашето на рѣкытъ. Прѣди двѣ-три недѣли ный имахме случай да оплачемъ печалното положене на Одринъ, който е потопенъ отъ сичкы страны отъ преливаніето на Марицѣ, Тунджѣ и Ардѣ. Голѣма часть отъ града е потънѣла въ водитъ и жителитъ са намирагъ въ най-жалостно състояние. Опѣзи отъ тѣхъ, които не сж оставили къщитъ си или защото не сж имали къдѣ да идѣтъ, или защото сж мыслили че водата ще са дръпне до 3-4 дни, както и други пѣтъ, испаднали въ таквози положене, което ги правяло по затиснѣтъ, отъ колкото една страшна обсада. За да не умрѣтъ отъ гладъ, потребно е было да имъ са подаде помощь отъ съгражданетъ имъ. По прѣдложение на консулытъ отворила са е подписка за

помощь и съ събранытъ пары проводила са е хранѣ на потопенытъ. Консулытъ самы сж ходили на малкы рыбарскы лодкы да ѣж разносятъ. Страданията на бѣднытъ сж неописанны, както и загубытъ на града и околноститъ. Голѣма часть отъ желѣзнытъ пѣтъ е засипана и желѣзата на много мѣста сж измѣстены; шосетата такожде сж развалены на много мѣста.

Дѣйсъ имае да съобщимъ на читателитъ си извѣстіята за друго не по-малко разрушително наводненіе въ Македоніѣ. Рѣката Вардаръ излѣзла изъ ложето си и потопила сичкитъ поляны съ сѣщото име. Тая рѣка почти сѣка година са прилива и много мѣста е направила блатисты и необитаемы. Когато отивашъ отъ Солунъ къмъ Вардаръ, на пѣтя ти са срѣщатъ развалины отъ къщя и другы зданія. Сичко това са е развалило отъ волѣтъ и е напустѣно отъ хората отъ 20 години насамъ. Тая година злочестнытъ надминаватъ прѣдшнытъ. По слѣдствие на двумѣсечнытъ почти дѣждове, землѣдѣлицытъ не сж сторили нищо за своитъ есенны посѣвкы. До скоро врѣме тый са надѣяхъ обаче, че прѣдъ наступленіето на зимѣтъ се ще могѣтъ колко-годѣ да посѣятъ. Ненадѣно Вардаръ залива сичкитъ поляны, съсипва отъ селата едно нацѣло, други наполовина и завлача приготвеното семе, както и сичкѣ другъ хранѣ на селянетъ. Последнитъ сж прибѣгнали въ храмоветъ и джамитъ и въ по-высокытъ къщы, за да чакатъ тамъ помощь или спадваніе на водѣтъ. Подырь нѣколко дни тѣзи тегловницы сж натоварили своѣтъ измокренъ покѣщениѣ и сж отишли да търсѣтъ прибѣжище кои въ града, кои въ другытъ села, които сж расположены на по-высокы мѣста и сж недостѣпны за водѣтъ.

Загубытъ са смѣтатъ приблизително до 15 милиона гроша и повече. Освѣнъ селянетъ, и много владытели на чифлицы сж са разорили. Желѣзнытъ пѣтъ който са прави отъ Солунъ за Скопїѣ и който на много мѣста върви по край Вардаръ, е твърдѣ много поврѣденъ; поврѣдытъ му са брѣжѣтъ до 10,000 лири.

Много сж голѣмы ежегоднытъ загубы на европейскъ Турциѣ отъ тѣзи наводненія. Ако тый са прѣсметнѣтъ, то ще излѣзе че тѣя хубавы мѣста ежегодно даватъ на водѣтъ за десятины милионы жертвы отъ своя трудъ и отъ своето състояние. Няма ли единъ лѣкъ за това голѣмо зло?

СѢКАКВИ НѢЩА И НОВИНИ.

— На срѣщаніето си съ патриарха онзи денъ въ петѣкъ нашитъ комисари сж прѣтърпѣли единъ голѣмъ афронгъ. Н. Святѣйшество имъ обявилъ, че понеже синода и гръцкитъ първенцы му намѣрили маханъ за голѣмытъ устъпки, които направилъ на Българетъ, онъ е принуденъ да прѣкъса прѣговоритъ за спогождене на неопрѣдѣлено врѣме, долѣто сполучи да смякчи съпротивленіето. Н. Святѣйшество прибавилъ, че трѣба и българскыгъ комисари да си помнѣчатъ за това смякченіе, като отидатъ при нѣкои отъ синодалнытъ членове и ги помолѣтъ да бждетъ по-снисходителны.

Да видимъ какъ ще постѣпи и какво ще прави и подырь това комисіята. Нъ долѣто чакаме дѣлата да ни покажатъ, — ще ли вращемъ пакъ праговетъ на патриаршиятъ, за да са унижаваме повече, ный ще кажемъ на читателитъ си, че Гг. Чомаковъ и Н. Минчовичъ сж направили твърдѣ энергически бѣлѣжкы на патриарха за недостойнѣтъ игръ, която са разиграва въ патриаршиятъ противъ Българетъ.

— Нѣкои отъ нашитъ комисари заедно съ владыцитъ Панарета и Макариополскый ходили онзи денъ въ Недѣлѣ при Великый Везиръ. Ный не можемъ за сега да кажемъ какъвъ е былъ прѣдмѣта на тѣхното посѣщеніе и какъвъ отговоръ сж получили.

ИЗВѢСТІЕ. Единъ учитель снабденъ съ елементарнытъ науки и който познава Францускы, Турскы и гръцкы тый както и търговското книгодържаніе, търси мѣсто. Която отъ българскытъ общины има пужда отъ него, нека са отнесе за споразумѣне до редакціята на вѣсти Турциѣ.

Издатель Н. Геновичъ.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several columns and is mostly obscured by the paper's texture and color.